

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи давлатии Бохтар
ба номи Н. Хусрав, д.и.б., профессор
Давлатзода С. Х.
_____ соли 2022

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи шӯрои олимони факултети педагогика ва варзиши Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав ба диссертатсияи унвонҷӯи кафедраи педагогика Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович дар мавзӯи «Ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович 26.08.1989 дар ноҳияи Кӯшонӣ дар оилаи коргар ба дунё омадааст. Соли 2012 Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусравро бо дипломи аъло хатм намуда, баъд аз ду соли фаъолият дар муассисаҳои таълимии миёнаи умумӣ соли 2014 дар кафедраи педагогикаи ДДБ ба номи Носири Хусрав ба ҳайси омӯзгор ба кор даъват шуд. Саидов С.Ш. то инҷониб дар кафедраи педагогикаи ДДБ ба номи Носири Хусрав фаъолият карда истодааст.

Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович унвонҷӯи кафедраи педагогикаи ДДБ ба номи Носири Хусрав буда, имтиҳонҳои минимумро аз фанни таърих ва фалсафа – хуб, забони англисӣ – хуб ва аз педагогика бо баҳои хуб супоридааст.

Роҳбари илмӣ: доктори илмҳои педагогӣ, академики АТТ, профессор Лутфуллозода М.

Диссертатсияи Саидов С. Ш. дар чаласаи васеи кафедраи педагогика муҳокима гардида, сипас барои муҳокима дар чаласаи васеи шӯрои олимони факултети педагогика ва варзиши ДДБ ба номи Носири Хусрав пешниҳод гардидааст. (Суратчаласаи васеи шӯрои олимони факултети педагогика ва варзиши Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав аз 30.03.2022. №8) .

Диссертатсияи мазкур муҷаббат ва ба талаботи замони мувофиқ буда, дар шароити муосир ба таври мақсаднок ва босифату самарабахш ба роҳ

мондан ва муайян кардани шартҳои асосӣ ва воситаҳои педагогии ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муҳим арзёбӣ мешавад.

Муҳаққиқ бо дарназардошти таҳқиқот ва фарзияи пешниҳодгардида вазифаҳои зеринро иҷро кардааст:

– мавқеи ҳуди хонандагони синфҳои болоӣ нисбат ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ муайян карда шавад;

– шароитҳои ташкилию педагогии ҷараёни муносибати арзишнок нисбат ба оила бо дарназардошти муҳити тарбиявии мактаб ва баҳисобгирии хусусиятҳои синнусолӣ ва психологии хонандагони синфҳои болоӣ ошкор карда шавад;

– ҷараёни муносибати арзишноки хонандагони синфҳои болоӣ нисбат ба оила бо тарҳрезии технология ба баланд бардоштани сатҳи маънавию ахлоқии хонандагон асосёфта дар ҷомеаи муосир ба ҳисоб гирифта шавад;

– омодагии таъмини илмию методии раванди ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таъмин карда шавад.

Мақсад, объект, предмет ва фарзияи таҳқиқот зарурати ҳалли вазифаҳои зеринро муайян карданд:

– дақиқ кардани сохтор ва мазмуни мафҳуми шароитҳои ташкилию педагогии ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ;

– ошкор сохтани нерӯи педагогии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар баландбардории тавачҷуҳи хонандагон ба оила дар ҷомеаи муосир;

– муайян намудани раванди ғанигардони таҷрибаи ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила бо роҳи гузаронидани корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ;

– таҳлили назариявӣ ва психологию педагогии муносибати арзишнок ба оила, муайян кардани низоми мафҳумҳое, ки моҳияти муносибати маънавӣ-ахлоқии муносибат ба оиларо дар хонандагони синфҳои болоӣ ташаккул медиханд.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки:

– вазифаҳои афзалиятноки муносибати арзишманд нисбат ба оила дар хонандагони синфҳои болоӣ, ки дар ҷараёни фаъолияти ғориғазарсии онҳо ҳаллу фасл карда шуданд, моҳият ва сохтори илмӣ

муносибат ба оила ҳамчун арзиши муҳимии иҷтимоии хонандаи синфи болоӣ дақиқ карда шуд;

– воситаҳои нисбатан самараноки шакл ва методҳои тарбияи муносибати арзишнок нисбат ба оила дар хонандагони синни калони мактабӣ вобаста ба муҳити иҷтимоӣ-фарҳангӣ ошкор карда шуд, шароитҳои педагогӣ-психологӣ татбиқи муносибати мусбии хонандагон ба арзишҳои оилавӣ муайян карда шуданд;

– нуқтаҳои назари илмӣ-методологӣ ва асосҳои назариявии тарроҳии технологияҳои ба ташаккули муносибати арзишнок нисбат ба оила нигаронидашуда муайян карда шуд;

– маҷмӯи шартҳои педагогӣ (мавқеи шахсии ҳуди хонандагони синфҳои болоӣ нисбат ба арзишҳои маънавӣ-ахлоқии оила, технологияи ташаккули муносибати арзишнок нисбат ба оила дар хонандагони синни калони мактабӣ вобаста ба муҳити иҷтимоӣ-фарҳангӣ), ки ба сифати танзми хонандаи таҷрибаи маънавӣ-ахлоқии хонандагон нисбат ба арзишҳои оилавӣ хизмат мекунанд, асоснок карда шуд;

– абзори таҳлили коркард карда шуда, дар ин замина имконияти гузаронидани мониторинги педагогии сифати технологияҳои инкишофи муносибатҳои арзишнок нисбат ба оила ва татбиқи иҷроии илмию амалии он фароҳам оварда шуд.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки:

– натиҷаҳои кори озмоишӣ ҷиҳати васеъсозии тасаввуроти хонандагони синфҳои болоӣ дар маҷмӯи технологияҳои ба ташаккули муносибати арзишнок нисбат ба оила нигаронида шудааст, имкон медиҳад мушкилоти мавҷудбудаи масъалаҳои оилавӣ ба ҳадди ақал расонида шуда, назарияи педагогиро дар бораи тарбияи оилавӣ пурра созад;

– дурнамои ташаккули муносибати арзишнок нисбат ба оила дар хонандагони синни калони мактабӣ исбот карда шуда, истифодаи маҷмӯи принципҳои аз ҷиҳати илмӣ асоснок кардашуда дар ҷомеаи муосир ва заминаи мусбати кӯшиши хонандагон ба аз худ кардани мафҳумҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқӣ, арзишҳои ахлоқии оила, дурнамоҳои зимни муайянсозии муносибати хонандагон нисбат ба арзишҳои оилавӣ мушаххас карда шуданд;

– монеаҳо барои аз худ кардани дар амал истифода бурдани арзишҳои ахлоқии оилаи муосир тоҷик муайян карда шуданд: сатҳи пасти самтнокии хонандагон ба арзишҳои ахлоқии оила; мутобикати ноपुरраи фанни маърифати оиладорӣ дар шароити кунунӣ дар самти ғанигардонии таҷрибаи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синни калони

мактабӣ дар шароити дигаргуншавии соҳаи маънавию ахлоқии ҷомеаи тоҷик; зарурати таҳия ва ҷорикунии шаклҳои дастгирии раванди ғанигардонии таҷрибаи маънавӣ-ахлоқии хонандагон, ки доништан ва ба назар гирифтани онҳо тасаввуроти илмиро дар бораи пешбинии самарабахшии ғанигардонии таҷрибаи маънавии хонандагон дар муҳити бисёрфарҳангаи ҷомеаи муосир васеъ мегардонад.

Хулоса, натиҷаҳои бадастомадаро омӯзгоирони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ метавонанд зимни таҳияи барномаҳо ва технологияҳои ташаккули муносибати арзишнок нисбат ба оила дар хонандагони синни калони мактабӣ ва ғанигардонии таҷрибаи маънавӣ-ахлоқии хонандагон тавассути эҷоди низоми тавсияҳои амалӣ дар шароити ҷомеаи муосир истифода баранд.

Ҳамзамон тавсияҳои илмию педагогии дар кори таҳқиқотӣ коркардшударо омӯзгорон ҷиҳати баланд бардоштани самарабахшии кор доир ба ташаккули арзишҳои маънавӣ-ахлоқӣ оила, метавонанд истифода баранд. Барномаи амалишуда бо номи «Асосҳои маънавӣ-ахлоқии оила ва никоҳ» метавонад, дар фаъолияти амалии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ истифодаи худро ёбад.

Инчунин, маводи ба даст омада ва хулосаҳои тадқиқот метавонанд ҳангоми маърузаҳо, курсҳои махсус, семинарҳо барои мактаббачагон, омӯзгорони оянда ва шунавандагони курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон мавриди истифода қарор бигирад.

Натиҷаи корҳои озмоишӣ дар анҷоми ҳар як марҳила таҳлилу ҷамъбасти гардида, автореферрат мазмуни мухтасари диссертатсияро ифода мекунад. Мақолаҳои зерини дар нашрияҳои илмӣ тақризшаванда ҷопнамудаи унвонҷӯй пурра мазмуни рисолаҳои инъикос мекунанд:

[1-М]. Муносибати арзишнок ба оила ҳамчун падидаи педагогӣ-психологӣ [Матн] / М. Лутфуллозода, С. Ш. Саидов, М. Лутфуллозода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ Тоҷикистон. – 2021. – №1(5). – С. 120-124. – ISSN: 2036-1656.

[2-М]. Андешаҳои оид ба моҳият ва аҳамияти арзишҳои оилавӣ дар шароити ҷомеаи муосир [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2020. – №2. – С. 241-245. – ISSN: 2074-1847.

[3-М]. Ақидаҳои педагогии мутафаккирони форсу тоҷик оид ба нақши оила ва мактаб дар ташаккул ва инкишофи тарбияи маънавӣ-ахлоқии насли наврас [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2019. – №4. – С. 256-262. – ISSN: 2074-1847.

[4-М]. Пайвастиҳои мутақобилаи се ниҳоди иҷтимоӣ дар ташаккулёбии муносибатҳои хонандагон аз назари Абдурахмони Ҷомӣ [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2018. – №7. – С. 249-252. – ISSN: 2309-6764.

[5-М]. Вазъи омӯзиши арзишҳои оилавӣ дар бозтоби таҳқиқотҳои педагогӣ-психологӣ [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2018. – №8. – С. 203-206. – ISSN: 2074-1847.

[6-М]. Ташаккули муносибатҳои хонандагон ҳамчун арзишҳои иҷтимоӣ дар ҳамкориҳои мактаб, оила ва ҷомеа [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2018. – №1/2(53). – С. 110-115. – ISSN: 2309-6764.

[7-М]. Нақши мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ дар ташаккули муносибатҳои хонандагон дар оила ва ҷомеа [Матн] / С.Ш. Саидов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2017. – №1/4(49). – С. 126-136. – ISSN: 2309-6764.

Бо дарназардошти хулосаҳои муқарризон ва иштирокчиён чаласаи васеи шӯрои олимони факултети педагогика ва варзиши Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав

Қ а р о р қ а р д:

1. Диссертатсияи илмии унвонҷӯи кафедраи педагогика Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович дар мавзӯи «Ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» кори илмии мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи илмии унвонҷӯи кафедраи педагогика Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович дар мавзӯи «Ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» ба талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи унвонҷӯи кафедраи педагогика Саидов Сулаймон Шохолмаҳмадович дар мавзӯи «Ташаккули муносибати хонандагони синфҳои болоӣ ба оила ҳамчун арзиши муҳимми иҷтимоӣ дар фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» барои ҳимоя дар Шӯрои муштаракӣ диссертатсионии 6D.ҚОА-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулоса аз ҷониби котиби чаласаи шӯрои олимони факултети педагогика ва варзиши ДДБ ба номи Носири Хусрав, номзади илмҳои педагогӣ Каримова М. М. мураттаб шуда, дар чаласаи васеи шӯрои

олимони факултети педагогика ва варзиши ДДБ ба номи Носири Хусрав аз 30 март соли 2022, протоколи №8 қабул карда шудааст.

Дар чаласа 37 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 37 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси чаласа, раиси шурои олимони факултети педагогика ва варзиши ДДБ ба номи Носири Хусрав, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

 Гулов Қ. М.

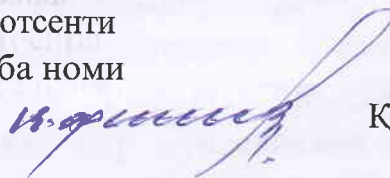
Муқарризон:

Доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии ДДБ ба номи Носири Хусрав

С. Холназар

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи ДДБ ба номи Носири Хусрав

Қурбонов Ф. А.

Котиби чаласа, номзади илмҳои педагогӣ

Каримова М. М.

Маълумот барои тамос:

735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон, ш. Бохтар, к. Айнӣ 67, ДДБ ба номи Носири Хусрав, кафедраи педагогика.

Имзои Гулов Қ. М., С. Холназар., Қурбонов. Ф. А.
• ва Каримова М. М. -ро тасдиқ менамоем.

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсус

Шуқурзод Қ. А.